

Den engelske Kulstrejke og dens Bilæggelse.

Af

Axel Nielsen.

Det er ret vanskeligt allerede nu at fælde nogen Dom over den Lov, hvis Vedtagelse dette Foraar bragte den store Kulstrejke i Storbritannien til Afslutning. Ganske vist, hvad den i første Række skulde, bilægge Kulstrejken, naaede den, men man spørger sig uvilkaarligt, om Loven nu ogsaa kun havde denne Mission, eller om den ikke langt snarere maa betragtes som indførende et nyt Princip ved Bilæggelse af fremtidige Arbejdsstridigheder og som et Led i og foreløbigt Maal for de engelske Fagforeningers Kamp; med saa megen mere Berettigelse vilde man kunne anlægge dette sidste Synspunkt, som det jo er England, det drejer sig om, hvor selv Arbejdernes Lønpolitik har udviklet sig organisk ned gennem Tiderne, selv om de øjeblikkelige Fordringer ogsaa har antaget noget forskellig Form til de forskellige Tider. Det er kun Fremtiden, der kan give det endelige Svar paa dette Spørgsmaal, men det er dog ikke uden Interesse at bemærke, at baade Regeringen og Arbejderpartiet under Forhandlingerne i Underhuset om Lovforslaget

om Minimallønnen stærkt fremhævede, at denne Lov helt og ganske var en Lejlighedslov, og at dens eneste Formaal var at skabe Arbejdsfred i Kulindustrien — Arbejderpartiets Fører fremhævede endog udtrykkeligt, at han under et Ophold i Australien havde faaet Øje for, hvor lidt Statens Indblanding i Lønkampe var værd; paa den anden Side fremhævede de konservative Talere Gang paa Gang, at man ved denne Lov vilde skabe et Præcedens af uoverskuelig Rækkevidde for Statens Indblanding i Kampene mellem Kapital og Arbejde. Men naar der i England hersker saa modstridende Anskuelser om, hvad denne Lov betyder, saa fordrister Forf. af disse Linier sig ikke til at indlade sig paa en egentlig Vurdering, men indskrænker sig til at fremstille nogle af de Forhold, under hvilke denne omstridte Lov kom til Verden.

Under Forhandlingerne i Underhuset holdt det nyvalgte Medlem fra Hereford, Prof. Hewins, en Tale, som i sit Indhold væsentlig afveg fra de andre Taler; medens disse udelukkende drejede sig om det foreliggende Lovforslag, pegede Prof. Hewins — hvad man jo kun kunde vente sig af den Mand, der i aarevis havde været Lærer i økonomisk Historie — paa, hvad Vedtagelsen af denne Lov vilde betyde i trade-unions Historie; han gjorde opmærksom paa det interessante i, at det nu i 1912 var et liberalt Ministerium, der forelagde en Lov, som i sine Konsekvenser maatte føre til en omfattende Regulering fra Statens Side af Arbejdslønnen, og at Kampen for en Minimumsløn skriver sig fra en Tid, da ogsaa et liberalt Ministerium nægtede at anvende gamle Lovbestemmelser, der da vedblivende var i Kraft angaaende offentlig Fast-

sættelse af Arbejdslønnen. Prof. Hewins' Fremhævelse af, hvor forskelligt et liberalt Ministerium var optraadt, ganske vist med 100 Aars Mellemrum, var maaske nok tænkt som et Angreb paa Regeringen, og det kan som saadant være interessant for den, som vil spekulere over, hvad gamle Programpunkter betyder i politiske Partiers Liv, og hvor forskelligt et Indhold det samme Navn dækker over til de forskellige Tider. Langt interessantere var dog Henvisningen til, at man for et Aarhundrede siden havde bekæmpet og forandret en Lov, der i sit Princip ganske lignede den, som man nu vilde indføre. — Man vil erindre, hvorledes de Forhold var, som der sigtes til. Medens man i de ældre officielt fastsatte Lønsatser maa se Maksimalsatser, indførte Elisabeths Statutes of Labourers af 1563, og endnu tydeligere Loven af 1606, Minimalsatser; det var det ændrede Prisniveau, der hidførte denne Forandring, saa at man nu kom til i Arbejdslønnen at se en Indkomst for Arbejderen, medens man tidligere i den kun havde set en Omkostning for Konsumenten. Allerede i Slutningen af det 17. Aarhundrede blev Angrebene paa Fredsdommernes aarlige Fastsættelse af Minimalsatser stærkere og stærkere, — bl. a. hævdede Arbejderne, at de ganske var udleveret Fredsdommernes Vilkaarlighed, og at Lønnen trykkedes ned ved disses Fastsættelse af Minimalsatser, — og baade Arbejdere og Arbejdsgivere betragtede det som en Vinding for dem, da denne officielle Fastsættelse af Minimallønnen efterhaanden gik af Brug, selv om Loven vedblivende bestod; denne Ordning saa at sige legaliseredes ved Loven af 1747, der bestemte, at Stridigheder mellem Arbejdere og Arbejdsgivere skulde afgøres af Freds-

dommerne, selv om der ikke i det paagældende Aar havde fundet nogen officiel Fastsættelse af Minimal-lønnen Sted. Men ogsaa dette Undtagelsestilfælde af Lønfastsættelse fra Statens Side synes snart efter at være gaaet af Brug.

Faktisk greb saaledes Regeringen ikke ind i Arbejdslønnens Fastsættelse under den store industrielle Revolution, som fuldbyrdedes i England i det 18. Aarhundredes Slutning. Det er bekendt, hvorledes Arbejds-lønnen i dette Tidsrum faldt, og Tanken om en officiel Fastsættelse af en Minimalløn vandt ganske naturligt paany Tilhængere; gentagne Gange, saaledes i 1795, 1800 og 1805, fremsattes Forslag herom, men fandt ingen videre Støtte; under Forhandlingerne om det første af disse Forslag i Parlamentet gjordes der opmærksom paa, at Lovgivning paa dette Omraade i og for sig var overflødig, saavist som Lovene af 1563 og 1606 stadig var i Kraft; Forsøgene paa at faa disse Love praktiseret (de nævnte Forslag af 1800 og 1805) mislykkedes, og Lovene ophævedes 1814.

Da Whitbreads omtalte Lovforslag af 1795 kom til Forhandling i Underhuset, støttedes det særligt paa det Argument, at Arbejdslønnen ikke havde holdt Trit med Prisernes, særlig Kornprisens, Stigning; Pitt gjorde herimod gældende, at det vilde være ganske fejlagtigt »to establish by authority what would be much better accomplished by the unassisted operation of principles«. I denne Forbindelse er det dog ikke uinteressant, at det herskende System indenfor Fattigvæsenet principmæssig anerkendte Berettigelsen af en Minimalløn, og særlig kom dette frem i det saakaldte Speenhamland-system; efter dette praktiseredes Tilskudssystemet saa-

ledes, at der fastsloges et bestemt Forhold mellem Hvedepris og Arbejds løn, saa at, naar Hvedeprisen forandredes, forandredes ogsaa den Arbejds løn, som anerkendtes som Minimalløn paa den paagældende Egn og Tilskuddet fra Fattigvæsenet i Forhold hertil.

Disse ældre Forsøg paa at sikre en Minimalløn ved Statens Indblanding maa ses under det Synspunkt, at Sammenslutning i Fagforeninger da var Arbejderne forbudt; da disse kom frem, blev Fordringen om en Minimalløn et Led i deres Lønpolitik, men det blev nu trade-unions Opgave at sikre denne, ikke at faa Staten til at blande sig ind. Kravet om Minimallønnen kom ikke stærkt frem i lange Tider; man kan vel her nævne, at der i Begyndelsen af 1840'erne fremsattes Krav om en Minimalløn for Minearbejderne, og at denne Løn skulde danne Basis for hele Produktionen, idet Arbejdsgiverne skulde danne et Kartel, som sikrede dem en saadan Pris paa Kul, at de kunde give den fastsatte Løn. Dette Forslag, der jo bærer tydelig Præg af Owensk Indflydelse, er ret enestaaende, idet den fremherskende Doktrin indenfor de engelske Fagforeninger i det 19. Aarhundrede og lige op til vore Dage var, at Prisen paa det færdige Produkt maa regulere Arbejds lønnen*). Dette Princip har jo større Chance for at blive anerkendt af Arbejderne i gode end i daarlige Tider, men selv under Prisfaldet i 1870'erne hævdes Princippet som det eneste rigtige af Minearbejdernes Exekutiv-Komité, der da ganske havde opgivet Tankerne om en Minimumsløn. Til hvilke Absurditeter dette Princip, der fik sit mest prægnante Udtryk i sliding

*) Derimod anerkendte Fagforeningerne ikke den ældre klassiske Nationaløkonomis Lære om Arbejds lønnens Bestemmelse.

scales for Arbejdslønnen, kunde føre, viser det ofte anførte Eksempel fra Northumberland, hvor Minearbejderne normalt i Marts 1873 havde haft en Arbejdsfortjeneste af 9 sh. 1½ d., i November 1878 derimod 4 sh. 9 d. og i Januar 1880 endog kun 4 sh. 4 d. — Det kan ikke forundre, at Kravet om en Minimalløn under disse Forhold trængte sig stærkt frem, og dette kom flere Steder til Udtryk i Arbejdernes Fordring om en Minimumsløn i Forbindelse med sliding scales; paa dette Punkt stillede saaledes Minearbejderne i Yorkshire sig i 1881, og Forhandlingerne med Mineejerne endte med, at man gik bort fra sliding scales. Man vil se, at der allerede paa dette Tidspunkt indenfor Arbejderkredse begyndte at hæve sig Røster mod den frie Konkurrences Princip. Yderligere Tilhængere vandt Fordringen om en Minimalløn i Begyndelsen af 1890'erne, da Konjunkturerne blev ugunstige, idet Minearbejderne i de Distrikter, hvor sliding scales herskede, kom til at lide stærkt herunder.

Som man vil se af denne korte Oversigt, der naturligvis særlig bygger paa Webb'ernes og Zwiedineck-Südenhorst's Arbejder, var Prof. Hewins berettiget til at pege paa den historiske Udviklingsgang, da Minimumsloven var til Behandling i Parlamentet dette Foraar. Og dog — selv om Kravet om en Minimalløn er gammelt, saa har Kampen dog drejet sig om forskellige Ting, idet selve Ordet Minimalløn siger uendelig lidt. Medens Kampen for en Minimalløn omkring Aar 1800 særlig drejede sig om Opnaaelsen af »a living wage«, — smnl. Trade Boards Act af 1909 —, saa gik i 1912 Minearbejdernes Krav om Minimalløn ud paa en Sikring af deres Standard; og medens der for længst gennem

Overenskomst mellem Mineejerne og Arbejderne var fastsat en Minimalstykløn, drejede Kampen sig nu om en Minimaldagløn i en ganske specifik Form, bestemt af Kulindustriens særlige Forhold. Minearbejderen virker for en stor Del paa egen Haand, uafhængig af et fast Tempo, hans Arbejde er ensartet og Udførelsen af det let at kontrollere, altsammen Forhold, der gør, at Akkordarbejde naturligt anbefaler sig ved Bearbejdelsen af Kulminerne, og denne Lønform anvendes da ogsaa i stor Udstrækning (60 % af samtlige Minearbejdere i Storbritanien arbejdede i 1911 paa Akkord). Men paa den anden Side kan det ogsaa forekomme, at en »Hugger«, og det er jo naturlig særlig disse, der lønnes i Akkord (med et vist Beløb pr. Ton), sættes til at bearbejde en daarlig Minegang, eller at Driftslederen ikke stiller Vogne nok til Disposition, saa at Arbejderen af Forhold, hvorover han ikke selv er Herre, forhindres i at faa »a fair wage for a fair day's work«. Kampen drejede sig derfor om, hvorvidt Arbejderen i saadanne Tilfælde skulde lønnes med en Minimaldagløn eller ej. I og for sig indfører en saadan Sammenblanding af Akkord- og Dagløn ikke en hidtil ukendt Lønform i Kulindustrien; ved talrige Miner har det længe været Sædvane, naar det ved Ugelønnens Udbetaling viste sig, at Arbejderen ikke ved sin Akkord havde naaet et vist Beløb, og man tillige vidste, at den paagældende var en flittig og god Arbejder, da at supplere Lønnen til dette Beløb; denne Fremgangsmaade anvendtes saaledes i Syd-Wales, men det var en Naadeshandling fra Mineejernes Side, og da Urolighederne i Kulindustrien for Alvor tog fat, bortfaldt denne Kombination af Akkord- og Dagløn i 1908.

Dette viser klart, at den sidste Kulstrejke maa have drejet sig om et Principspørgsmaal, mere end om Opnaelsen af en Pengefordel, og det indrømmedes da ogsaa fra Arbejdernes Side, at det kun var et ringe Tal af dem, som led under Mangelen af en Minimaldagløn ved Bearbejdelsen af abnorme Pladser. Selve Strejken opstod paa følgende Maade.

I 1910 opstod der en Strid ved »Cambian Combine Collieries« som Følge af, at Ejerne bestemte, at en Aare i Ely Pit, der hidtil var bearbejdet paa Dagløn, for Fremtiden skulde bearbejdes paa Akkord, hvorfor de meddelte Arbejdernes Organisation, at de ønskede en Tonpris fastsat. Da man ikke kunde blive enig herom, henvistes Sagen til Conciliation Board, som Sædvane var i Wales, men ogsaa denne Udvej mislykkedes; Strejken begyndte da, hvorpaa Ejerne svarede med en mere omfattende Lock'out.

Under Forhandlingerne om Kulstrejkens Bilæggelse i Aar fik Syd-Wales' Mineejere og -arbejdere Ord paa sig som haarde Halse, som Folk, der stadig indtog Separatstandpunkter og absolut vilde Krigen; tildels skrev dette Ry sig fra de omtalte Begivenheder i 1910, idet »Welsh Socialist Party« da, efter at Lock'outen var erklæret, udsendte Agiatorer af syndikalistisk Farve til de forskellige engelske og skotske Mine-distrikter for at bringe en almindelig Strejke i Stand. Det lykkedes dog de gamle Førere for Minearbejderne at faa disse Anstrengelser forpurrede, idet de appellerede til Minearbejdernes sunde Sans ved at vise, hvorledes disse Agiatorer spekulerede i ikke at faa Striden ved Combine Collieries bilagt.

Men Spørgsmaalet om Akkord- og Dagløn var

blevet brændende. Hidtil havde man som nævnt arbejdet paa, at, hvor en Arbejder ikke som Følge af »bad management« eller abnorme Pladser kunde have »a day's wage« ved Akkordarbejde, skulde hans Løn bestemmes efter »the district rate of wage«; men ved Southport Konferencen i Oktober 1911 gik man videre, idet man vedtog Forlangendet om en Minimalløn for alle Minearbejdere i følgende enstemmig vedtagne Resolution: That the Federation takes immediate steps to secure an individual minimum wage for all men and boys working in mines in the area of the Federation without any reference to the working places being abnormal. I Henhold til denne Resolution forsøgte da Forhandlinger med Mineejerne, men paa en Kongres i November 1911 maatte Førerne meddele, at disse Forhandlinger var faldet resultatløse ud. Derfor vedtog Minearbejderne paa en ny Kongres i December at holde Afstemning i Dagene 10—12. Januar 1912 om følgende Spørgsmaal: Are you in favour of giving notice to establish the principle of a minimum wage for every man and boy working in the mines of Great Britain?, og samtidig med Resultatet af Afstemningen skulde hvert Distrikt indsende til Generalsekretæren en Tabel over, hvad man ønskede skulde være Minimumslønnen der. Paa en senere Kongres i Birmingham offentliggjordes det samlede Resultat af Afstemningen: 330000 flere Ja- end Nej-Stemmer, og samtidig underkastedes her de indsendte Forslag om Distrikts-Minimumslønnen en Revision, der nedsatte dem noget. Da nu Repræsentanterne fra Wales paa Mineejernes Kongres i Begyndelsen af Februar bestemt vægrede sig ved overhovedet at diskutere Spørgsmaalet om en

Minimalløn, var Strejken givet fra 1. Marts. Først 22. Februar blandede Regeringen sig i Striden, men som bekendt lykkedes dens Mæglingsforsøg ikke, og den sorte Strejke udbrød.

Regeringen arbejdede ufortrødent videre paa Stridens Bilæggelse; der var Konferencer baade Dag og Nat, men Opgaven var i Virkeligheden uløselig. Blot at faa de stridende Parter til at mødes med hverandre kostede et stort Arbejde; Arbejderne betingede sig for at mødes med Mineejerne, at Princippet om en Minimalløn forud anerkendtes, og Mineejerne paa deres Side stillede sig afvisende overfor Spørgsmaalet om en Minimalløn. Regeringen forhandlede og forhandlede, og det lykkedes den endelig at faa 65 % af Mineejerne til at gaa ind paa Princippet om en Minimalløn — kun Mineejerne fra Wales og Skotland vilde ikke, og da Arbejderne ikke vilde hæve Strejken for England alene, var man forsaavidt lige langt. Da var det, Regeringen d. 19. Marts forelagde sin Coal Mines (Minimum Wage) Bill — den samme Regering, der 3 Uger før havde hævdet, at det kun var muligt at lovgive om Minimal-løn i Industrier, hvor Udsvedning fandt Sted.

Det var en Tid fuld af Spænding, den Maaned Strejken stod paa. Snart forlød det, at Regeringen havde fundet en Udvej, snart havde en af Mineejerne set forhaabningsfuld ud, da han forlod Downing-Street o. s. v.; som det altid er Tilfældet, tjente Pressen ogsaa her store Penge paa Samfundets Ulykker. Naturligvis var Tiden ikke ganske blottet for komiske Momenter; saaledes tog visse konservative Blade det meget forargeligt op, at Arbejderne nød deres »Ferie« ved at foranstalte Væddeløb paa Pit-Ponnierne, Due-

Kapflyvninger o. lign.; men de komiske Sider var selvfølgelig kun faa. Man erindrer, at Prisen paa Kul begyndte at stige stærkt allerede før Stridens Udbrud, og den naaede under Strejken op til det dobbelte af, hvad den sædvanligvis var. Dette almindelige økonomiske Fænomen satte en Del ondt Blod, idet det fremhævedes, at Mineejerne tog deres Tab ved Strejken betalt ved de høje Priser, de opnaaede paa deres Lagre; rigtigere er det dog vist, at de høje Priser i første Række kom Melleghandlerne til Gode, idet Kulgruberne sædvanligvis leverer en meget stor Del af deres Produktion efter lange Kontrakter. Kulprisens Stigning bevirkede, at mange Fabrikker maatte lukke, idet det ikke blev dem muligt at producere med Fordeel — ja, mange kunde overhovedet ikke opdrive Kul. Ogsaa Jærnbannerne indskrænkede deres Drift og søgte ofte samtidig at supplere deres Kulbeholdninger ved at stille som Betingelse for overhovedet at befordre Kul, at en vis Del heraf skulde overlades dem til den Pris, Køberen havde givet. Ved denne delvise Standsning af industrielle Virksomheder blev c. 200000 Mand arbejdsløse, for de flestes Vedkommende dog sikkert kun i 1—2 Uger. Dertil kom saa yderligere alle dem, der var sysselsat ved Kuleksporten, Sømænd, der ikke kunde faa Hyre, fordi talrige Skibe maatte lægge op, o. s. v.; hvor mange Mennesker, Kulstrejken saaledes berøvede Brødet, er det umuligt at sige, men incl. Minearbejderne er det næppe for højt at anslaa Tallet kort før Strejkens Afslutning til 1,2 Mill.

Det viste sig ved denne Strejke, maaske klarere end hidtil er sket, at Strejken er et tveægget Sværd i Arbejderklassens Kamp for bedre Kaar, idet det var

Arbejderklassen selv, der led mest. Nøden var mange Steder overordentlig stor, og selv om den engelske Godgørenhed ej heller her fornægtede sig, kunde den naturligvis kun bøde paa den mest himmelraabende Elendighed. — Det siger sig selv, at Sindene var stærkt ophidset, især i borgerlige Kredse, over, at en lille Del af Befolkningen havde Magt til at føre Nød og Elendighed ind over hele Samfundet, uden at dette paa sin Side havde Midler til at værges sig derimod. Talrige Udveje foresloges, og naturlig tildrog den i Kolonierne allerede tilstedeværende Lovgivning paa dette Omraade sig særlig Opmærksomhed. Af alle de fremkomne Forslag skal her kun omtales et Brev fra Prof. Cannan i »Times«, hvori han gjorde opmærksom paa, at Samfundet i yderste Fald havde et Middel til sit Forsvar, nemlig at vægre sig imod at sælge Varer til Minearbejderne, før end disse genoptog Arbejdet. Det vil sikkert være overordentlig vanskeligt, ja, maaske umuligt, at bringe et saadant Middel til Anvendelse — endnu spiller den offentlige Mening da en ret underordnet Rolle under Arbejdsstridigheder — men ud fra et teoretisk Synspunkt er Midlet ikke uden Interesse; thi det vil ses, at Forudsætningen for Arbejdsdelingen maa være, at enhver ogsaa gør det Arbejde, han nu engang har paataget sig, og er dette ikke Tilfældet, har han i og for sig ej heller Krav paa Produktet af andres Arbejde. At saadanne »yderste Midler« kunde fremsættes fra anset Side, viser tilstrækkeligt, hvor tilspidset Situationen var, da Regeringen fremlagde sit Forslag til Minimallønsloven.

Under Forhandlingerne herom stødte naturligvis de to herskende Opfattelser af Arbejdsløn sammen,

den økonomiske og den social-etiske. De konservative anlagde det økonomiske Synspunkt, idet de hævdede, at det maatte være Produktionen selv og Priserne paa dens Frembringelser, der bestemte, hvor høje Produktionsomkostningerne, derunder Arbejdsløn, kunde være; gjorde man Brud paa denne Naturens Orden, vilde det hævne sig ved Nedlæggelse af Bedrifter, der ikke længere kunde betale sig. De fremhævede ogsaa, at den megen Tale om Kulindustriens høje Udbytte var fejlagtig — eksempelvis kan fremdrages, at Philip Snowden i en Piece, hvori han tog Ordet for, at Staten skulde overtage Minerne, bygger paa Tal fra Miner, der mindst har givet 8% i Udbytte. Mange Miner har imidlertid intet Overskud givet i mange Aar, og det var sikkert ikke meget forkert, da man beregnede »the profit« i Kulindustrien til gennemsnitlig at være 8¹/₄ d. pr. ton. De konservative hævdede naturligt i denne Sammenhæng, at engelske Kul ingen Monopolstilling havde, — Begivenhederne under Strejken synes dog snarest at tale i modsat Retning. Nogen Diskussion om Berettigelsen af dette Standpunkt kom der ikke i Stand, og kunde ej heller godt, idet Arbejderpartiet saa paa Arbejdslønnen ud fra et social-etisk Synspunkt, hævde endø Princippet om »a fair wage for a fair day's work«; og det var dette Princip, som var kommet til Orde i de Minimalsatser, som Minearbejdernes Kongres selv havde opstillet. At Regeringspartiet ogsaa hævdede dette Synspunkts Berettigelse, siger sig selv.

At der fra konservativ Side kom Beklagelser over, at trade-unions nu i England havde vundet en saadan Magt, at de kunde tvinge Regeringen til at forelægge et Lovforslag som dette, var naturligt. Den Foran-

dring, der utvivlsomt har været i trade-unions Taktik i de senere Aar, idet Strejkerne har vundet i Udstrækning og dermed i Voldsomhed, foranledigede flere konservative Parlamentsmedlemmer til at stemple Strejken som syndikalistisk. Ordet Syndikalisme er under de store Arbejderuroligheder, der har hjemsøgt England i de senere Aar, kommet ligefrem paa Mode; man diskuterer Syndikalismen allevegne, i Aviser og paa Møder, men det synes rigtignok, som om man lægger en videre Betydning ind i dette Ord i England end ellers er Tilfældet, idet man er tilbøjelig til at kalde enhver »Storstrejke«, d: en Strejke, der omfatter hele Landet, selv om det kun er et enkelt Fag, det drejer sig om, syndikalistisk. Saa meget ivrigere talte de konservative om »den syndikalistiske Strejke«, som Balfour i mange Kredse anses som særlig kyndig i dette Spørgsmaal. Han har saaledes sidste Efteraar skrevet en Artikel om Bergsons Filosofi og Syndikalismen, og uagtet der er kommet Dementier i modsat Retning, gjorde Balfour dog nylig paa et Møde i Sociological Society igen Bergson ansvarlig for hele den syndikalistiske Bevægelse. Som et Eksempel paa, hvor udbredt denne Opfattelse er, kan anføres, at et engelsk Ugeblad (T. P.'s Weekly) som Hovedartikel indeholdt en Opsats med den lovende Titel: Bergson and the Coal Strike. I denne Artikel, der dog mere støttede sig paa George Sorels Arbejder end direkte paa Bergsons, hævdedes det, at »the general strike«, d: Landsstrejken, var den logiske Konsekvens af Bergsonismen i økonomiske Forhold. Selv om der ogsaa kan være en Overensstemmelse mellem Bergsonske og syndikalistiske Ideer, et Spørgsmaal, som jeg ikke her kan komme ind paa,

saa er det dog vist kun i England, at man saaledes i visse Kredse ligefrem afleder Syndikalismen fra Bergson. M. Pataud i alt Fald, for at nævne en fransk Syndikalist, vilde sikkert stille sig temmelig uforstaaende, om man kaldte ham Elev af Bergson, ja, naar han fik at vide, hvem Bergson var, vel ogsaa nedlægge en skarp Protest mod, at Syndikalister overhovedet kunde have noget med »les intellectuels« at gøre. — Men tilbage til Hovedemnet.

Efter Lovforslaget, og da forresten ogsaa efter Loven, thi der skete ingen Forandringer i Regeringsforslaget af nogen Betydenhed, skal enhver Mineejer betale Arbejderen, forsaavidt at denne falder ind under Loven, o: at han arbejder under Jordoverfladen (underground), i det mindste den Løn, som det nye Joint District Board i det paagældende Distrikt fastsætter. Af saadanne District Boards oprettes der 21 — de mulig alt eksisterende kan naturligvis ogsaa benyttes —, bestaaende af Repræsentanter halvt for Minearbejderne, halvt for Mineejerne og en af disse valgt Formand; District Boards skal, før de træder i Virksomhed, anerkendes af Board of Trade, ligesom dette udnævner Formanden, om Parterne ikke kan blive enige. Dog, det er ikke alene Minimumslønnen, District Boards har at fastsætte; de skal ogsaa udarbejde »district rules«, der nærmere afgør, paa hvilke Arbejdere og i hvilke Tilfælde Minimallønnen ikke skal gælde; Loven undtager udtrykkelig gamle og svage Arbejdere, men hvad der herved nærmere skal forstaas, har District Boards at fastsætte. En anden vigtig Opgave, som tilfalder dem, er at sørge for, at Arbejdsgiveren virkelig faar »a fair day's work«; ogsaa paa dette Punkt er Loven

ret ubestemt, idet den blot siger, at i »district rules« skal optages »conditions with respect to the regularity and efficiency of the work to be performed by the workmen, and provide with respect to the time for which a workman is to be paid in the event of any interruption of work due to an emergency, and that a workman shall forfeit the right to wages at the minimum rate if he does not comply with those conditions, except in cases where the failure to comply with the conditions is due to some cause over which he has no control«. Spørgsmaalet om »safeguards«, Anstødsstenen for Mineejerne mod at gaa ind paa Minimallønnen, skyder Loven saaledes faktisk fra sig. — Imidlertid kan de 21 District Boards opstille særlige district rules og en særlig district wage ogsaa for mindre Distrikter, idet man søger at tage det videst mulige Hensyn til Stedets Brug og Sædvane. Den Lønsats, som sættes, praktisk talt af Formand, skal være i Kraft ét Aar; den kan da forandres, naar én af Parterne med 3 Maaneders Varsel ønsker det, og skal da igen være ét Aar (Loven varer i det hele kun 3 Aar); men yderligere kan den til enhver Tid ændres, om Medlemmerne at District Board bliver enige derom. Saaledes er kortelig Lovens Indhold.

Man vil lægge Mærke til, at Lovens Titel er ret misvisende; den omhandler jo Oprettelsen af District Boards, men den angiver ikke selv Minimallønsatser. Arbejderpartiet søgte da ogsaa under Forhandlingerne at faa bestemte Lønsatser optagne i Loven, de berømte 5 sh. for en Mand og 2 sh. for en Dreng, som laveste Grænse for District Boards. Arbejderpartiet kæmpede en haard Dyst for at faa disse Satser optagne, og det

behøver ikke at paapeges, hvilken Sejr det vilde have været for Arbejderpartiet, om Regeringen paa dette Punkt havde bøjet sig. Men Regeringen satte sig bestemt herimod, idet Førsteministeren med Rette paaviste, at det vilde være ganske umuligt for et Parlament at skønne over, hvad der i de forskellige Erhverv kunde anses som en passende Løn.

Det er bemærkelsesværdigt, at Loven ikke giver District Boards nogen Vejledning ved Fastsættelsen af Minimallønnen — man ved, at Dommere, der har ført australske Love af lignende Indhold ud i Livet, ofte har klaget over, at de ingen Vejledning havde at gaa efter. Loven minder jo stærkt om Trade Boards Act af 1909, men det er klart, at District Boards maa tage ganske andre Hensyn end dem, der er medbestemmende for Fastsættelsen af en Minimalløn for Industrier, hvor Udsvedning finder Sted. Nogen Vejledning kan District Boards ikke finde i de Udtalelser, som faldt under Parlamentsforhandlingerne. At Minimallønnen skulde være »reasonable«, herskede der almindelig Enighed om, men man kan være sikker paa, at hver Taler, der udtalte sig saaledes, havde sin egen Mening om, hvad »reasonable« vilde sige; nogle hævdede, at det skulde være »a reasonable living wage«, medens Attorney-General fremhævede, at Minimallønnen ikke blot burde være »a reasonable living wage«, man maatte tillige tage særlige Omstændigheder, som f. Eks. Arbejdets Farlighed, med i Betragtning. Sir Grey mente paa sin Side, at Minimallønnen skulde være »the highest possible wage the trade could bear«, medens et Medlem af Arbejderpartiet mente, at Minimallønnen

skulde sikre Arbejderen »what a man might get working under ordinary circumstances«.

Minimumsloven adskiller sig paa en ejendommelig Maade fra andre Love; thi medens Staten kan tvinge disse igennem, saa er dette ikke Tilfældet med Minimumsloven; Straffe- eller Bødebestemmelser findes der ingen af, og ingen forhindrer Arbejderen i at strejke eller Arbejdsgiveren i at lukke Minerne, om de ikke er tilfredse med »district wage«. Under Kampen om at faa Satserne 5 og 2 sh. ind i Loven fremhævede da ogsaa Arbejderpartiet, at de ikke kunde sige noget om, hvorvidt Arbejderne vilde optage Arbejdet igen, naar Loven gik igennem. Efter Lovens Vedtagelse blev Spændingen derfor stærk, da Afstemningen om, hvorvidt Arbejdet skulde genoptages, begyndte. Førerne stillede sig loyalt og anbefalede gennemgaaende ivrigt at genoptage Arbejdet — berømt blev en af dem, Mr. Walsh, fordi han i denne Sammenhæng udtalte, at han i første Række var Statsborger, i anden Trade-Unionist — en Selvfølgelighed, som ikke desto mindre gjorde stor Lykke. Et af de første Distrikter, hvorfra Melding om Resultatet indløb, var Syd-Wales, hvor der var en temmelig stor Majoritet for at genoptage Arbejdet, og da Syd-Wales stadig var blevet betragtet som den mest stridbare Del af Landet, følte man sig allerede nogenlunde forvisset om, at alt nu snart vilde være overstaaet. Imidlertid viste Afstemningen som Helhed et ikke ringe Flertal mod Genoptagelse af Arbejdet, idet flere af de nordlige Distrikter endnu paa dette Tidspunkt havde ret store Strejkekasser, medens man i Syd-Wales havde brugt omtrent hele Beholdningen. Da var det, at Førerne paa et Repræsen-

tantmøde fik Flertallet til at anerkende, at, da der efter Lovene skulde $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer til at erklære Strejken, skulde der ogsaa $\frac{2}{3}$ til at fortsætte den, og derfor havde Arbejderne at genoptage Arbejdet. Der var visse Distrikter, f. Eks. Lancashire, hvor Arbejderne murrede over denne Beslutning, men det var ret enestaaende; Strejken var afsluttet efter at have varet en Maaned.

District Boards er nu dannede rundt om, og nogle er ogsaa naaet til at faa fastsat en district wage og district rules. Megen Ensartethed kan der selvfølgelig ikke blive imellem de forskellige District Boards Kendelser, de vil, naar de engang alle foreligger, afgive et værdifuldt Materiale for Nationaløkonomien; der er ingen Anledning til her at gaa ind paa de Kendelser, som allerede er offentliggjorte; thi for ret at vurdere dem, maa man være nøje fortrolig med Forholdene paa det paagældende Sted; hvilke Principper der er lagt til Grund for Afgørelsen, har man endnu intet faaet at vide om. Kun skal jeg fremhæve, at to af de allerede fastsatte district wages er lidt under 5 sh., hvad der fremkaldte stærk Misfornøjelse mellem Arbejderne; dette var saaledes Tilfældet i Syd-Wales. Skabt Ro og Arbejdskraft i Kulindustrien synes den nye Lov i hvert Fald ikke at have gjort; Misfornøjelsen gærer stadig, og efter Erfaringerne fra Australien er der ingen Grund til at tro, at District Boards vil faa større Betydning.

Der er ikke Tvivl om, at naar Spørgsmaalet om en Minimalløn har givet Anledning til en saa voldsom Kamp som Kulstrejken, skyldes dette de senere Aars stærke Prisstigning, med hvilken Arbejdslønnen ikke

har holdt Trit (jfr. dette Tidsskr. S. 304). Paa alle Maader gælder det for Arbejderne at hævde deres standard; men kan de nu ogsaa være sikre paa, at district wage vil tage skyldigt Hensyn hertil? Erfaringerne fra Australien tyder ikke herpaa; naar man har udspurgt Dommerne, som har ledet Courts of Arbitration, om, hvilke Momenter de har taget i Betragtning ved Kendelsens Afsigelse, er »Livets Dyrhed« i hvert Fald ikke nævnt.

Spørgsmaalet bliver endelig, om det overhovedet er til Fordel for Arbejderne at faa en saadan Minimal-løn fastsat. Førsteministeren gjorde gældende mod at optage Satserne 5 og 2 sh. i Loven, at slige lovbestemte Minimalsatser let vilde blive Maksimalsatser; hvorfor det samme ikke vil blive Tilfældet, naar det er District Boards, som fastsætter Minimallønnen, omtalte Førsteministeren ikke; saavidt jeg formaar at se, kan det her dog kun dreje sig om en Gradsforskell, naar man overhovedet anerkender Sætningen, at en Minimalløn altid vil tendere mod at blive en Maksimalløn.

Juli 1912.
